Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

Trimestrul 1

Actualizări Operaționale Interinstituționale

FORUMUL DE COORDONARE PENTRU SITUAȚIA REFUGIAȚILOR | MOLDOVA

118 754 refugiați ucraineni în Moldova

Bărbați	Femei	Băieți	Fete
22 828 (19%)	43 795 (37%)	27 029 (23%)	25 102 (21%)

67 488 de persoane au beneficiat de asistență în baza PRR în T1

Bărbați	Femei	Băieți	Fete
12 823 (19%)	33 069 (49%)	10 798 (16%)	10 798 (16%)

1 048 266 de persoane au intrat în țară din Ucraina începând cu februarie 2022

9 491 de resortisanți ai țărilor terțe veniți din Ucraina în Moldova

42 266 de persoane beneficiază de protecție temporară

Nivelul actual de finanțare

303 mil. - suma totală asumată

40.9 mil. (13%*) - mijloacele bănești primite

* Conform portalului de monitorizare a finanțării pentru refugiați „Refugee Funding Tracker". Aici nu se include suma reportată de anul trecut de 11 mil. USD. Nivelul real al finanțării este mai înalt, dar nu este încă reflectat.

Numărul de refugiați care beneficiază de asistență financiară

53 341

Numărul de membri ai familiilor gazdă care beneficiază de asistență financiară

1 806

	Primite	Angajate
Nevoi de bază (inclusiv articole nealimentare, servicii de cazare, servicii WASH, produse alimentare, asistență financiară pentru scopuri multiple)	21,54 mil. USD	163,8 mil. USD
Educație	1,24 mil. USD	17,19 mil. USD
Protecție (inclusiv VBG și PC)	9,47 mil. USD	111,83 mil. USD
Sănătate și nutriție (include SMSPS)	3,72 mil. USD	25,12 mil. USD
Mijloace de trai și incluziune socio-economică	3,01 mil. USD	35,62 mil. USD
Încă nu sunt alocate/ Altele	1,91 mil. USD	

Asistență pentru Guvern

123 de funcționari publici instruiți

Asistență pentru comunitățile-gazdă

10 141 de beneficiari din comunitățile-gazdă

120 de proiecte de dezvoltare a infrastructurii din comunitate

86 de școli

34 de instituții medicale

Beneficiari per sectoare

Necesități de bază
55 192

Educație
17 448

Protecție
1 541

Securitate alimentară
9 687

Sănătate și nutriție
13 905

Protecția copiilor
4 860

Apă, salubrizare, și igienă - WASH
422

Mijloace de trai și incluziune socio-economică
593

Violența în bază de gen (VBG)
7 687

Contextul național

În primul trimestru al anului 2024 au fost obținute realizări importante în ceea ce privește situația generală a refugiaților ucraineni în Moldova. La 28 februarie 2024, Guvernul Republicii Moldova a aprobat prelungirea protecției temporare (PT) până la 1 martie 2025. Prin această hotărâre au fost abordate principalele aspecte de promovare menționate în PRR de reprezentanții sectoarelor și partenerilor în 2023, pornind de la hotărârea inițială a Guvernului din ianuarie 2023. În conformitate cu hotărârea Guvernului privind extinderea statutului de PT, mecanismele de finanțare în domeniul sănătății și de protecție financiară au fost revizuite în colaborare cu Compania Națională de Asigurări în Medicină. În ceea ce privește accesul la serviciile de sănătate, pachetul de servicii de sănătate a fost îmbunătățit, acoperind acum asistența medicală ambulatorie specializată, unele medicamente compensate și produse medicale. Aceste îmbunătățiri au fost identificate în rezultatul evaluării HSPR-M pentru pachetul de servicii de sănătate de înaltă prioritate pentru răspunsul umanitar, efectuată în ultimul trimestru al anului 2023 de către Grupul de lucru pentru sănătate.

În ceea ce privește includerea refugiaților în sistemele naționale, autoritățile au inițiat discuții legate de elaborarea unui mecanism pentru integrarea străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate, aliniat la Planul Național de Dezvoltare 2025-2027.

Forumurile de Coordonare pentru Situația Refugiaților de la nivel local rămân în continuare o platformă-cheie, unde actorii locali pot face schimb de informații cu privire la servicii, tendințe și provocări, precum și să-și coordoneze intervențiile. În perioada de raportare, au avut loc șapte întruniri în Comrat, Căușeni, Otaci și Palanca, principalele subiecte abordate de participanți fiind legate de protecția temporară, accesul la asistență medicală și accesul la piața forței de muncă.

Protecție

Copreședinții Grupului de Lucru

Oficiul Avocatului Poporului și UNHCR

Partenerii raportează activitățile din T1

Implementarea directă și agențiile împuternicite:

- ADRA Moldova
- Children's Emergency Relief International
- Consiliul Danez pentru Refugiați
- INTERSOS
- Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
- Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
- World Vision International

Partenerii de implementare:

- HelpAge International
- INTERSOS
- Keystone Moldova
- Congresul Național al Ucrainenilor din Moldova

Realizări

Grupul de Lucru pentru Protecție (GLP) a înregistrat progrese notabile în primul trimestru al anului 2024, bazându-se pe realizările din 2023. În ianuarie, a fost organizat un atelier de planificare productiv, la care au participat aproximativ 40 de parteneri din domeniul protecției pentru a elabora un plan de lucru care să conțină principalele priorități și obiective pentru

acest an. Un obiectiv-cheie al GLP în 2024 rămâne asigurarea accesului la un statut juridic stabil pentru refugiații din Ucraina, în special protecția temporară (PT). La 22 ianuarie, Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a publicat un proiect de Hotărâre de Guvern privind prelungirea PT pentru consultații publice. Partenerii GLP au fost încurajați să analizeze și să-și exprime opinia cu privire la modificările propuse și mai mulți membri ai GLP au prezentat comentariile către MIA. La 28 februarie, Guvernul Republicii Moldova a aprobat prelungirea PT până la 1 martie 2025, împreună cu modificări la hotărârea inițială a Guvernului din ianuarie 2023. Prin aceste modificări au fost abordate aspectele-cheie ce țin de promovare din activitatea GLP în 2023, inclusiv eliminarea regulii de 45 de zile pentru părăsirea țării și extinderea serviciilor de sănătate pentru beneficiarii de PT. La jumătatea lunii martie, GLP a publicat a doua fișă informativă privind intențiile și experiențele legate de PT, în baza sondajului în curs de desfășurare privind refugiații ucraineni aflați în țară.

În plus, GLP a oferit protecție specifică pentru mai mult de 2.000 de persoane cu necesități speciale, iar peste 2.500 de persoane au participat la activități de sensibilizare. Aproape 3.350 de participanți au fost implicați în activități de sprijin psihosocial. Peste 1.000 de persoane au participat la cursuri de instruire și/ sau activități de consolidare a capacităților legate de protecție.

Provocări și lacune

Prelungirea PT până la 1 martie 2025, precum și îmbunătățirea regimului de PT în general, reprezintă un progres în asigurarea unui statut juridic stabil, cu o serie de drepturi conexe pentru refugiații din Ucraina aflați în Moldova. Cu toate acestea, mai există anumite provocări. În rezultatul înăspririi cerințelor privind actele care urmează a fi prezentate la intrarea și ieșirea din țară de către cetățenii din Ucraina, unii refugiați ucraineni care au solicitat azil s-ar putea confrunta cu dificultăți la intrarea în țară din Ucraina, ceea ce ar putea crește presiunea asupra sistemului de azil. Deși extinderea PT presupune și posibilitatea de a beneficia de o listă extinsă de servicii medicale, în special acces la medicamente compensate, pentru a le accesa este necesară înregistrarea la un medic de familie, ceea ce au făcut doar **5.150** deținători de PT, conform datelor de la sfârșitul lunii februarie. Beneficiarii de PT încă nu au acces la asigurarea medicală de stat, ceea ce face ca unele servicii de sănătate, precum serviciile de reabilitare și diagnosticarea complexă, să rămână în mare măsură inaccesibile. GLP continuă să colaboreze cu liderii din sectorului FCR și cu partenerii guvernamentali pentru a aborda provocările.

Istorii de interes

Odată cu escaladarea războiului din Ucraina, Vitalii Khodykin, soția sa și cei trei copii ai lor au fost strămutați din Ucraina în Republica Moldova. Familia s-a stabilit în raionul Strășeni, la aproximativ o oră de capitala Chișinău. La 7 iulie 2023, familia Khodykin a sărbătorit venirea pe lume a Alisei, o fetiță frumoasă.

Deoarece Alisa s-a născut în Moldova, Vitalii a venit la Centrul comunitar al Consiliului Norvegian pentru Refugiați pentru a întreba echipa de informare, consiliere și asistență juridică (ICLA) dacă fiica sa ar putea fi înregistrată ca cetățeană a Ucrainei. Avocații CNR l-au ghidat pe Vitalii prin procesul de înregistrare la Ambasada Ucrainei din Chișinău. Datorită asistenței primite, Vitalii a reușit să confirme cetățenia ucraineană a Alisei și să îi obțină primul ei pașaport.

Cu sprijinul CNR, Vitalii speră acum să întreprindă aceleași acțiuni pentru a obține pașapoarte ucrainene pentru ceilalți trei copii ai săi.

Protecția copiilor

Copreședinții Subgrupului de Lucru

UNICEF și UNHCR

Partnenerii raportează activitățile din T1

Implementarea directă și agențiile împuternicite:

- ADRA Moldova
- Church World Service
- Terre des hommes Moldova
- Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
- Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

Partenerii de implementare:

- Centrul „Resonance”
- Centrul Național pentru Educație Timpurie și Informare a Familiei
- Centrul de Caritate pentru Refugiați
- Child Community Family
- Diaconia
- Fundația Creștină Titus
- Parteneriate pentru fiecare copil

Realizări

Partenerii din Subgrupul pentru protecția copiilor au continuat acțiunile de identificare și referire a copiilor aflați în situație de risc, și au oferit intervențiile necesare pentru a asigura respectarea interesului superior al copiilor. În trimestrul 1, peste **16.000** de refugiați din Ucraina, precum și copii moldoveni și îngrijitorii acestora au beneficiat de asistență de protecție. Mai exact, **3.747** de copii refugiați (**61%** fete) au primit asistență directă din partea serviciilor de stat de protecție a copiilor. În plus, **678** copii cu dizabilități (**431** de băieți, **247** de fete), inclusiv refugiați, au primit sprijin și asistență specifică.

Prin intermediul rețelei de Puncte albastre și spații prietenoase pentru copii, **3.942** de copii și îngrijitori (**1.294** de fete, **1.154** de băieți, **1.247** de femei, **246** de bărbați) au primit sprijin psihologic și psihosocial.

În plus, au fost identificate, **76** de cazuri noi de copii neînsoțiți și separați (**46** de fete, **30** de băieți),care au primit asistență și protecție, inclusiv oferirea de servicii comunitare de îngrijire alternativă și plasarea în servicii de asistență parentală profesionistă (**3** copii în perioada de raportare).

Provocări și lacune

În T1, după încetarea stării de urgență și tranziția de la prezența fizică a personalului autorității tutelare la punctele de trecere a frontierei la atragerea lor la necesitate, au fost observate unele provocări în ceea ce privește identificarea și referirea, de către poliția de frontieră, a copiilor în situație de risc către autoritatea tutelară.

Violența împotriva copiilor, inclusiv violența în bază de gen, continuă să fie o provocare, violența online fiind o îngrijorare deosebită. Este încă necesar să se îmbunătățească identificarea timpurie a copiilor aflați în situații de risc și să se îmbunătățească coordonarea intersectorială (inclusiv cu serviciile de sănătate și educație).

Violența în bază de gen (VBG)

Copreședinții Subgrupului de Lucru

UNHCR și UNFPA

Partenerii raportează activitățile din T1

Implementarea directă și agențiile împuternicite:

- INTERSOS
- Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
- Fondul Națiunilor Unite pentru Populație

Partenerii de implementare:

- AO Artemida
- Casa Marioarei
- Centrul de Caritate pentru Refugiați
- HelpAge International
- IFIS
- Pro Didactica

Realizări

Subgrupul de lucru privind violența în bază gen (VBG) s-a concentrat asupra elaborării unui plan de consolidare a capacităților și asupra coordonării instruirilor între actori pentru a asigura complementaritatea subiectelor și a publicului vizat. Din punct de vedere al consolidării capacităților, **444** de persoane au fost instruite cu privire la principiile și conceptele de bază ale VBG, iar **25** de persoane au fost instruite cu privire la Protocolul PEAS de asistență a victimelor în colaborare cu Rețeaua PEAS. În plus, **138** de manageri de caz au fost instruiți în domeniul managementului cazurilor specializate de VBG. Urmare auditului de securitate privind VBG din 2023, reprezentanții subsectorului VBG fac prezentări în cadrul reuniunilor altor grupului de lucru cu privire la recomandările specifice sectorului pentru reducerea riscurilor de VBG. Pentru a completa instrumentul de atenuare a riscurilor de VBG legate de procesul curent de închidere a centrelor de plasament temporar pentru refugiați (CPTR), subsectorul VBG a elaborat o fișă cu sfaturi pentru a identifica riscurile și a oferi informații legate de cazarea privată.

În efortul lor de a sprijini guvernul, agențiile ONU elaborează PSO-uri pentru managementul cazurilor de VBG, care vor fi utilizate de asistenții sociali care se ocupă atât de membrii comunității gazdă, cât și de refugiați. În același timp, membrii SGL VBG s-au axat în continuare pe activitățile de prevenire și schimb de informații, oferind informații despre VBG pentru **3.446** de persoane și monitorizând participarea a **3.594** de persoane la activitățile de prevenire a VBG. Din perspectiva serviciilor legate de VBG, **1.358** de persoane au beneficiat de asistență psihologică și psihosocială și de asistență juridică, și au fost oferite **73** de consultații medicale legate de VBG. În plus, **231** de persoane au primit ajutor bănesc ca parte a acțiunilor de răspuns la VBG, iar **895** de supraviețuitoare sau persoane expuse riscului de VBG au primit produse esențiale. În ceea ce privește referirile, **202** de persoane, inclusiv femei adulte, bărbați, adolescente și adolescenți, au fost direcționate către alte servicii.

Provocări și lacune

Mai există o provocare și o lacună legată de capacitatea punctelor de intrare (instituții și puncte focale care se ocupă de VBG) pentru raportarea cazurilor de VBG. În plus, cerința de raportare obligatorie la poliție de către punctele de intrare rămâne o piedică majoră în calea accesului supraviețuitoarelor VBG la servicii salvatoare de vieți. Pentru a sprijini abordarea acestei probleme, sectorul VBG va continua să pledeze pentru modificarea cadrului juridic și a practicilor de raportare obligatorie. Consolidarea capacităților trebuie să continue pentru a asigura respectarea standardelor și procedurilor în procesul de raportare a cazurilor de VBG. Sunt necesare cursuri de instruire privind nevoile specifice ale grupurilor afectate în mod disproporționat de strămutare, cum ar fi romii, persoanele LGBTIQ+, adolescentele, persoanele cu dizabilități, persoanele în etate și persoanele implicate în sex comercial sau tranzacțional. Acoperirea cu servicii pe întreg teritoriul Moldovei trebuie să fie coordonată îndeaproape, în special pe măsură ce autoritățile își intensifică eforturile de abordare a VBG. Este esențial să se asigure implementarea eficientă a activităților legate de VBG conform abordării centrate pe victimă. Date fiind eforturile actuale de elaborare a PSO-urilor pentru managementul cazurilor de VBG, este necesar un sistem sigur și confidențial de management al informațiilor care să permită atât colectarea în mod etic a datelor privind VBG, cât și managementul cazurilor.

Nevoi de bază

Copreședinții GL
MLSP și UNHCR/Acted

SGL WASH
UNICEF

SGL privind securitatea alimentară
WFP

Partnerii raportează activitățile din T1

Implementarea directă și agențiile împuternicite:

- Church World Service
- Fondul Naţiunilor Unite pentru Copii
- Înaltul Comisariat al Naţiunilor Unite pentru Refugiaţi
- Programul Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie
- World Vision International

Partenerii de implementare:

- Diaconia
- Fundația Creștină Titus
- Speranța Terrei
- Zdorovii Gorod
- Consiliul Danez pentru Refugiați
- Parteneriate pentru fiecare copil
- Centrul de Caritate pentru Refugiați
- HelpAge International
- FoodBank
- KeyStone Moldova

Realizări

În perioada de raportare, Grupul de lucru pentru nevoi de bază (GLNB) a ajutat aproximativ **16.800** de refugiați și moldoveni vulnerabili prin oferirea de alimente, transport umanitar, asistență pentru cazarea în comunitățile-gazdă, renovarea și sprijinirea managementului centrelor de plasament temporar pentru refugiați și restaurarea spațiilor publice și comunitare în **31** de raioane. Printre activități s-a numărat consolidarea CPTR, care a reunit parteneri din diferite sectoare, inclusiv GLP și Grupul de lucru pentru romi. Până la sfârșitul lunii martie, **40** de CPTR-uri găzduiau activ **2.221** de persoane. Partenerii din cadrul programului de asistență pentru chirie au revizuit orientările pentru a adapta mai bine asistența la scenariul actual. Partenerii, cu sprijinul Grupului de lucru pentru romi evaluează în mod continuu locuințele pentru a identifica opțiuni de locuit mai accesibile pentru cei mai nevoiași. Pentru a acoperi necesitățile legate de perioada de iarnă, partenerii au distribuit produse nealimentare și au asigurat aprovizionarea continuă cu produse de igienă. GL pentru securitate alimentară continuă să livreze alimente către CPTR-uri și către centrele colective administrate în mod privat. În plus, centrele de primire de la Palanca și Otaci oferă în continuare asistență și informații noilor veniți și coordonează servicii de transport către România și diverse locuri din Chișinău în zile desemnate.

Provocări și lacune

Până la începutul anului, MMPS a ordonat conducătorilor CPTR să aplice prevederile regulamentelor, în special regula privind șederea de 90 de zile și profilul de vulnerabilitate pentru șederile prelungite în centre. GLNB a colaborat activ cu ministerul pentru a preveni evacuările de ultim moment și pentru a se asigura că refugiații au fost informați corespunzător despre procesul de consolidare. Pentru a rezolva problemele legate de cazare, GLNB a avut ca scop extinderea opțiunilor de cazare pentru familiile numeroase și asigurarea oportunității de închiriere. În colaborare cu Grupul de lucru pentru romi, GL a început să identifice potențialele locuințe și proprietari dispuși să dea în chirie locuințe familiilor numeroase.

Procesul de oferire a meselor a provocat probleme de ordin cultural și legate de regimurile alimentare ale persoanelor, pentru care voucherele pentru produse au devenit o soluție viabilă, a permis administrațiilor CPTR să asigure prepararea bucatelor la fața locului. Cu toate acestea, dotarea limitată cu instalații de gătit a unor CPTR-uri afectează distribuirea acestor vouchere. În cele din urmă, distribuirea produselor nealimentare, acoperirea beneficiarilor din localitățile îndepărtate, coordonarea cu serviciile sociale locale și soluționarea numeroaselor cereri din partea nebeneficiarilor au creat provocări semnificative în procesul de implementare în primul trimestru al anului.

Educație

Copreședinții Grupului de Lucru

Ministerul Educației și Cercetării, UNICEF și UNHCR

Partnerii raportează activitățile din T1

Implementarea directă și agențiile împuternicite:

- Federația Moldovenească de Fotbal
- Centrul de Ajutor Umanitar al Comunității Evreiești din Republica Moldova
- Fondul Naţiunilor Unite pentru Copii
- WeWorld
- World Vision International

Partenerii de implementare:

- Amici Dei Bambini Moldova
- AO Asociația pentru Dezvoltarea Tehnologiilor Informaționale EDUCAT
- AO Programul Educațional Pas cu Pas
- Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI
- Centrul Național pentru Educație Timpurie și Informare a Familiei
- Asociația pentru Abilitarea Copilului și Familiei „AVE Copiii”
- Federația Moldovenească de Fotbal
- Congresul Național al Ucrainenilor din Moldova
- Consiliul Norvegian pentru Refugiați
- Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC

Realizări

În T1 2024, Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a raportat o ușoară creștere a numărului de copii din Ucraina înscriși în instituțiile de învățământ din Moldova; în martie 2024, numărul total de copii din Ucraina înscriși în școlile din Moldova a ajuns la **2.314** elevi (**1.158** de fete, **1.156** de băieți). Dintre aceștia, **703** sunt înscriși în instituții preșcolare. În plus, aproximativ **22.562** de copii (**11.427** de fete, **11.135** de băieți), atât ucraineni, cât și moldoveni, au accesat activități de educație non-formală, cum ar fi cursuri de limbi străine, cursuri de formare profesională, cursuri de recuperare și remediere. Cu sprijinul partenerilor, aproximativ **423** de cadre didactice și personal școlar (**403** femei, **24** de bărbați) au fost instruiți pe diverse teme, inclusiv educația incluzivă, metodologia centrată pe copil, protecția copiilor și reducerea riscurilor de VBG și referiri în cadrul școlilor.

Împreună cu MEC, în februarie 2024, copreședinții GLE au organizat un atelier de lucru de o zi pentru parteneri privind educația sensibilă la conflicte (ESC). Cu participarea activă a aproximativ **32** de parteneri, atelierul de lucru privind ESC a primit un feedback pozitiv, evidențiind un interes puternic pentru consolidarea capacității sectorului. Participanții au apreciat formatul captivant, interactiv, cu utilizarea studiilor de caz și a materialelor vizuale pentru a explica complexitatea educației în situații de criză. În plus, membrii GLE au actualizat harta cursurilor de limba română disponibile pentru ca MEC, școlile și membrii comunității să știe unde se oferă cursuri de studiere a limbii pentru copiii refugiați.

Provocări și lacune

În pofida eforturilor intense de a spori numărul de copii ucraineni înscriși în școli, s-a înregistrat o creștere lentă a numărului de copii înscriși. Printre motive se numără preferințele pentru curriculumul online ucrainean, în special în rândul celor care se apropie de absolvire, precum și barierele lingvistice în școlile cu predare în limba română. În prezent, MEC și GLE identifică localitățile cu un număr mare de copii neînscriși în școlile din Moldova pentru a organiza sesiuni de informare și sensibilizare.

Deși majoritatea copiilor de vârstă școlară, care nu sunt înscriși în școlile moldovenești, studiază online, nu există un sistem de urmărire pentru a monitoriza prezența sau progresul lor

educațional. MEC abordează parțial această provocare prin monitorizarea numărului de copii ucraineni care accesează platforme de învățare prin intermediul laboratoarelor Edutech sau a altor spații dedicate din cadrul școlilor.

Copiii refugiați de etnie romă se confruntă cu o marginalizare severă în materie de educație. Aproximativ **100** de copii refugiați de etnie romă, care locuiesc în principal în CPTR-uri, participă la cursuri de alfabetizare și de calcul. Cu toate acestea, nu există niciun program de învățare accelerată acreditat la nivel național care să acopere decalajele educaționale și să faciliteze tranziția lor către educația formală. În cadrul unei întâlniri desfășurate la Chișinău au fost identificate obstacolele în calea înscrierii copiilor refugiați de etnie romă. Drept rezultat, a fost elaborat un plan de acțiuni pentru abordarea acestor provocări. În plus, nu există încă un curs național de predare a limbii române ca a doua limbă de comunicare pentru copiii din sistemele de învățământ externe care doresc să studieze în școlile din Republica Moldova.

Istorii de interes

Nadejda, o tânără de 16 ani care acum doi ani a fugit în Moldova împreună cu familia sa, frecventează acum clasa a 11-a în mun. Cahul. Își petrece timpul în laboratorul EDUTech, unde participă la lecții de IT și web design. Aceste laboratoare, create în colaborare cu MEC și UNICEF, oferă educație formală și non-formală pentru copiii din Moldova și Ucraina. Nadejda apreciază facilitățile moderne, inclusiv tablele interactive și calculatoarele, și speră ca războiul din Ucraina să înceteze pentru a se putea întoarce acasă.

©UNICEF/Moldova/2024/Buga

Legendă: Nadejda, 16 ani, la un liceu din Cahul, la lecția de IT

Sănătatea şi nutriția

Copreședinții Grupului de Lucru

Ministerului Sănătății și OMS

Partenerii raportează activitățile din T1

Implementarea directă și agențiile împuternicite:

- Action Against Hunger (Action contre la Faim)
- Church World Service
- Consiliul Danez pentru Refugiați
- Doctors with Africa CUAMM
- Organizaţia Internaţională pentru Migraţie
- INTERSOS
- Fondul Naţiunilor Unite pentru Copii
- Înaltul Comisariat al Naţiunilor Unite pentru Refugiați
- Fondul Naţiunilor Unite pentru Populație
- World Health

Partenerii de implementare:

- Action Against Hunger (Action contre la Faim)
- Centrul „Strategii și Politici de Sănătate”
- Compania Națională de Asigurări în Medicină
- Diaconia
- Asociația „Sănătate pentru Tineri”
- Organizaţia Internaţională pentru Migraţie
- INTERSOS
- Laolalta
- Institutul Mamei și Copilului
- Speranța Terrei
- Fondul Naţiunilor Unite pentru Copii
- Uniunea pentru Echitate și Sănătate

Realizări

În perioada de raportare, Grupul de lucru pentru sănătate și nutriție s-a axat pe consolidarea eforturilor autorităților de furnizare a serviciilor de sănătate esențiale. S-au axat pe o mai bună integrare a refugiaților în sistemul național de sănătate, pe extinderea pachetului de servicii de sănătate pentru refugiați și pe consolidarea capacității sistemului de sănătate de a răspunde nevoilor refugiaților și ale populațiilor gazdă vulnerabile. Aceasta a implicat furnizarea de echipamente medicale, consumabile și instruire.

În conformitate cu hotărârea Guvernului de a prelungi statutul de PT pentru refugiații din Ucraina până în martie 2025, mecanismele de finanțare a sectorului sănătății și de protecție financiară au fost revizuite în colaborare cu Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM). Pe baza rezultatelor evaluării HSPR-M pentru pachetul de servicii de sănătate de înaltă prioritate pentru răspunsul umanitar (pachetul H3), efectuate în octombrie 2023, pachetul de servicii de sănătate acoperă acum asistența medicală ambulatorie specializată, medicamentele compensate și produsele medicale.

De asemenea, partenerii au desfășurat activități de consolidare a capacităților pentru peste **500** de lucrători medicali, inclusiv instruire în domeniul asistenței medicale de urgență, pregătirii capacității de reacție la riscuri radiologice și nucleare, gestionării logisticii, consolidării capacităților de laborator și prevenirii bolilor netransmisibile – sănătate mintală și sprijin psihosocială (SMSPS), VBG și PEAS.

În plus, au continuat eforturile de achiziționare și livrare a dispozitivelor medicale prioritare, a echipamentelor de laborator și a consumabilelor, inclusiv a echipamentelor pentru nivelurile secundare și specializate de îngrijire. Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Agenția Națională pentru Sănătate Publică au primit asistență din partea partenerilor din domeniul sănătății, conduși de OMS, pentru a interveni în cazul unei epidemii de rujeolă într-un centru de plasament temporar pentru refugiați.

Provocări și lacune

Una dintre provocările majore cu care se confruntă refugiații din Ucraina în ceea ce privește accesul la serviciile de sănătate este lipsa de claritate în ceea ce privește drepturile și procedurile de accesare a asistenței medicale. Pentru a avea acces la serviciile de sănătate, beneficiarii de PT trebuie să fie înregistrați la un medic de familie. Până la sfârșitul lunii februarie, din aproape **40.000** de persoane cu statut PT, doar aproximativ **6.000** finalizaseră procesul de înregistrare la un medic de familie. Ca măsură de atenuare, s-au depus eforturi pentru a comunica despre serviciile de sănătate și despre cum pot fi accesate prin elaborarea de materiale de comunicare și prin distribuirea informațiilor pe rețelele de socializare în timpul târgurilor de înscriere pentru PT, CPTR, centre comunitare și instituții medicale.

În timpul perioadei de raportare, într-un centru pentru refugiații din Ucraina a izbucnit un focar de rujeolă cu **12** cazuri confirmate, inclusiv copii. Partenerii din domeniul sănătății au sprijinit Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Agenția Națională pentru Sănătate Publică în combaterea epidemiei. Acțiunile au inclus monitorizarea situației epidemiologice, vizitarea centrului afectat, oferirea de îndrumări cu privire la strategiile de vaccinare și de comunicare a riscurilor cu accent pe grupul de refugiați de etnie romă. A fost coordonată o campanie de vaccinare „de recuperare” pentru a crește rata imunizării de rutină împotriva rujeolei și poliomielitei în rândul refugiaților de etnie romă.

Istorii de interes

Pentru Alina, Spitalul Clinic Municipal „Gheorghe Paladi” din capitala Moldovei, Chișinău, a însemnat multe lucruri: adăpost, supraviețuire, iar acum solidaritate și sprijin. Anul trecut, invazia la scară largă a Rusiei în Ucraina a determinat-o pe fotografa de 24 de ani, însărcinată la acea vreme cu al doilea copil, să plece din orașul natal Odesa, la Chișinău. După ce a trecut frontiera, în ianuarie 2023, Alina a intrat în travaliu – având un termen de sarcină de puțin peste șase luni.

După ce a născut, Alina a locuit în Spitalul Clinic Municipal „Gheorghe Paladi” timp de trei luni, în timp ce fiul ei nou-născut se recupera în secția de terapie intensivă a instituției. În timpul șederii, Alina a primit îngrijiri postnatale și a consultat un psiholog.

De asemenea, ea s-a întâlnit cu alte mame de copii născuți prematur, care au format ulterior o rețea de sprijin care există și în prezent. Astăzi, ea găsește putere și înțelegere în rețeaua de sprijin pe care a format-o cu alte mame la spitalul „Gheorghe Paladi”. La fel, Alina participă la ședințe de consiliere pentru a-și susține și întări sănătatea mintală .

Mamelor cu nou-născuți în stare critică le sfătuiește să acorde prioritate sănătății lor mintale și să solicite asistență psihologică încă de la început, deoarece este esențial să rămână pozitive și puternice, cel puțin în fața nou-născuților lor. Ei simt asta și trebuie să știe că mamele cred că totul va fi bine.

©UNFPA Moldova:

Alina vizitează secția de terapie intensivă unde fiul ei Mark s-a recuperat la spitalul „Gheorghe Paladi”.

Mijloace de trai și incluziune socio-economică

Copreședinții Grupului de Lucru

Ministerul Muncii și Protecției Sociale și PNUD

Partenerii raportează activitățile din T1

Implementarea directă și agențiile împuternicite:

- Church World Service
- Consiliul Național al Tineretului din Moldova
- Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
- World Vision International
- Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

Partenerii de implementare:

- Centrul de Caritate pentru Refugiați
- Communitas
- Laolalta
- Congresul Național al Ucrainenilor din Moldova
- Zdorovii Gorod

Realizări

Urmare a evoluției contextului și priorităților la începutul anului 2024, Grupul de lucru pentru mijloace de trai și incluziune (GLMTI) și-a analizat domeniul de activitate prin sporirea atenției asupra aspectelor legate de integrarea refugiaților, în special asupra problemelor legate de ocuparea forței de muncă, dezvoltarea competențelor și oportunitățile de subzistență, antreprenoriat și integrarea economică generală a refugiaților din Ucraina în societatea moldovenească. Respectiv, acest lucru s-a reflectat într-o schimbare a conducerii grupului de lucru. Mai precis, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a preluat rolul de copreședinte al GLMTI, alături de PNUD, în timp ce Cancelaria de Stat a rămas un participant activ la activitățile grupului.

Pe parcursul T1 2024, membrii GLMTI s-au concentrat asupra aspectelor relevante pentru sector, cum ar fi implicațiile prelungirii protecției temporare, mijloacele de subzistență disponibile și oportunitățile de incluziune (de exemplu, cursuri de limba română) etc. În vederea consolidării cooperării multi-tematice și a legăturilor cu alte eforturi de a întreprinde acțiuni de răspuns, a avut loc o discuție comună cu reprezentanții Grupului de lucru pentru nevoi de bază cu privire la consolidarea centrelor de plasament temporar pentru refugiați și la necesitatea de a spori accesul la oportunitățile de subzistență și sprijinul pentru integrarea refugiaților în contextul respectiv. În plus, în aceeași perioadă, asistența oferită de membrii GLMTI refugiaților și comunităților-gazdă a inclus accesul la informații privind ocuparea forței de muncă și consiliere profesională, referire și sprijin pentru integrare, dezvoltare profesională și dezvoltarea competențelor (cursuri de formare profesională, cursuri de limba română, cursuri de educație financiară și business) și oportunități de antreprenoriat, acces la serviciile publice necesare, inclusiv servicii de îngrijire a copiilor, și sensibilizare etc.

Provocări și lacune

Discuțiile din cadrul reuniunilor GLMTI, precum și o evaluare recentă desfășurată de un membru al GLMTI, evidențiază provocările persistente care împiedică accesul refugiaților la oportunitățile de angajare oferite pe piața forței de muncă din Moldova, cum ar fi accesul limitat la servicii de îngrijire a copiilor, salariile mici, nepotrivirea competențelor și cerințele de competență lingvistică în limba română. În timp ce sectorul privat este, în general, deschis și dispus să angajeze refugiați din Ucraina, condițiile de muncă limitate și lipsa unor programe de lucru flexibile/la distanță, care ar ajuta la reconcilierea muncii cu responsabilitățile de îngrijire rămân un obstacol în calea accesului refugiaților la oportunitățile de muncă disponibile. Este nevoie de asistență suplimentară pentru a sprijini tranziția refugiaților către un loc de muncă, în special în domeniile în care resursele naționale sunt limitate, cum ar fi accesul la cursuri de calificare/perfecționare/recalificare, inclusiv cursuri de limba română; oportunități de stagii și mentorat, în special pentru tineri; informații privind drepturile angajaților și drepturile în materie de încadrare în muncă; și sprijin pentru antreprenoriat.

Istorii de interes

Hanna Chepil este unul dintre cei 14 ofițeri de prietenie – un mecanism testat cu sprijinul Uniunii Europene și al PNUD/M4EG – care ajută la integrarea refugiaților în comunitățile-gazdă din Moldova. Ofițerii de prietenie precum Hanna sprijină eforturile autorităților publice locale în ceea ce privește asigurarea mijloacelor de trai și a sprijinului pentru integrare pentru refugiați, oferind îndrumare în accesarea serviciilor esențiale pentru adulți și copii, identificând oportunități de angajare și de subzistență, precum și facilitând dialogul intercultural, etc. Mecanismul este testat în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova, pentru a oferi perspective și a contribui la recomandările de îmbunătățire a mecanismelor instituționale pentru administrația publică locală și centrală pentru gestionarea provocărilor contextului actual legate de integrarea refugiaților, precum și pentru consolidarea gradului de pregătire și a capacității de anticipare a crizelor viitoare.

Asistență financiară

Copreședinții Subgrupului de Lucru

Ministerul Muncii și Protecției Sociale și UNHCR

Realizări

Partenerii Grupului de lucru pentru asistență financiară (GLAF) au lucrat la definitivarea unei metodologii de țintire a beneficiarilor, care să fie utilizată de parteneri conform unei abordări comune în baza unui sistem de puncte. În cadrul unui atelier privind eligibilitatea și țintirea beneficiarilor, partenerii GLAF au convenit asupra indicatorilor care determină nivelurile de vulnerabilitate ale populației țintă. Indicatorii au inclus datele demografice ale familiei, rata persoanelor întreținute, tipurile de cazare, condițiile de trai, capacitățile de adaptare și nevoile specifice. Partenerii GLAF au creat în colaborare o fișă de notare, atribuind ponderi fiecărui indicator printr-un proces de vot.

Platforma digitală, și anume Sistemul de informații privind asistența pentru refugiați (RAIS), a fost utilizată pentru a îmbunătăți coordonarea activităților de asistență financiară și pentru a evita duplicarea. Până în prezent, **5** parteneri au utilizat în mod activ platforma pentru a elimina repetițiile din listele de beneficiari în vederea utilizării eficiente a resurselor.

Exercițiul de monitorizare a pieței din primul trimestru a fost finalizat în martie 2024, oferind o analiză comparativă a modificărilor de preț. Aceste evaluări și exerciții de monitorizare se bazează pe date cantitative obținute atât de la clienți, cât și de la comercianții cu amănuntul care vând produse pe piață. Rezultatele monitorizării pieței arată că majoritatea produselor alimentare analizate au avut prețuri similare cu cele identificate în timpul exercițiului anterior de evaluare a pieței din noiembrie 2023, atât pentru refugiați, cât și pentru cetățeni moldoveni. În ceea ce privește produsele nealimentare, prețurile reflectă în general similitudini față de anul precedent, unele produse înregistrând scăderi, în timp ce altele prezintă creșteri de aproximativ **10-15 la sută**.

Provocări și lacune

În 2024, în urma introducerii criteriilor revizuite de țintire a beneficiarilor, partenerii au înregistrat scăderea capacității de a menține același nivel de asistență financiară. Având în vedere că situația din Ucraina este încă instabilă, aproximativ **1.000-1.200** de nou-veniți solicită sprijin financiar din partea organizațiilor partenere. În pofida eforturilor depuse de GLAF pentru a acoperi cele mai vulnerabile populații, este posibil ca unele persoane vulnerabile să nu fie acoperite de programele de intervenție bazate pe numerar. Având în vedere provocările economice actuale și acoperirea limitată a moldovenilor vulnerabili de către programele de asistență socială administrate de stat, capacitatea de a găzdui populații vulnerabile suplimentare rămâne o provocare semnificativă.

Răspundere față de persoanele afectate

Copreședinți ai grupului de lucru

UNHCR și Congresul Național al Ucrainenilor din Moldova

Realizări

GL RPA, format din peste **30** de organizații (agenții ONU, instituții guvernamentale și ONG-uri locale și internaționale), a lucrat pentru a asigura răspunderea față de refugiați și cetățeni moldoveni, implicând mai mult de **30.000** de persoane prin diferite canale.

Printre principalele realizări s-au numărat activitățile de ascultare socială prin intermediul a mai mult de **30** de canale pe rețele de socializare, care au implicat peste **230.000** de utilizatori.

Membrii RPA au organizat peste **100** de întâlniri cu prezență fizică, cu peste **1.500** de participanți, iar **28.000** de utilizatori au fost abordați prin intermediul rețelelor de socializare. Pe diverse linii fierbinți au fost primite **14.000** de apeluri, iar **5.000** de comentarii și solicitări au fost transmise prin alte canale.

Partenerii RPA au implicat activ refugiații în revizuirea extinderii PT și a întrebărilor frecvente elaborate de Inspectoratul General pentru Migrație (IGM). Comentariile oferite au fost transmise direct guvernului, care le-a luat în considerare în procesul de revizuire.

Provocări și lacune

Anunțul privind prelungirea protecției temporare, făcut cu scurt timp înainte de luarea deciziei, a provocat confuzie și neliniște în rândul refugiaților. În procesul de analiză a PT, colectarea unor comentarii mai cuprinzătoare din partea comunităților prin diferite canale, altele decât rețelele de socializare, pentru a asigura participarea grupurilor care preferă consultările în persoană, cum ar fi persoanele în etate și cele cu dizabilități, a fost o provocare. În plus, obstacolele raportate în ceea ce privește accesul la cardurile de PT, disponibilitatea limitată a prestatorilor de servicii medicale de pe listele distribuite și dificultățile de integrare a copiilor refugiați în școli evidențiază domeniile care necesită atenție suplimentară.

Dizabilitatea și vârsta

Copreședinți ai grupului de lucru

UNHCR, Keystone Moldova (KHS) și Help Age

Realizări

Partenerii Grupului de lucru pentru dizabilități și vârstă oferă o gamă largă de servicii specifice pentru persoanele cu dizabilități și persoanele în etate. Sprijinul se bazează pe dovezi și are la bază activitățile lunare de monitorizare ale partenerilor care colectează și analizează date legate de nevoile specifice.

Membrii Grupului de lucru au oferit o gamă largă de servicii esențiale pentru persoanele în etate și pentru cele cu dizabilități din rândul refugiaților și din comunitățile-gazdă. Serviciile include o linie telefonică de urgență 24/7 pentru persoanele cu dizabilități, consultații medicale, servicii oftalmologice, distribuirea medicamentelor, servicii de reabilitare, furnizarea dispozitivelor de asistență, oportunități de formare profesională, distribuirea truselor de igienă, oferirea de ajutor bănesc, coeziune socială și activități de grup.

În plus, copiii cu dizabilități au primit materiale educaționale și au beneficiat de servicii de SMSPS prin intermediul consultațiilor

individuale. Serviciile de reabilitare au fost utile pentru copiii cu autism, iar transportul accesibil le-a permis celor cu dizabilități fizice să aibă acces la servicii specifice.

Partenerii din Grupul de lucru au lucrat cu familii cu persoane în etate sau persoane cu dizabilități pentru a le îmbunătăți condițiile de viață prin adaptarea caselor și a condițiilor de viață. În cele din urmă, s-a oferit, de asemenea, asistență juridică, inclusiv protecție temporară (PT) și acces la servicii esențiale.

Mai mult de **100** de persoane din rândul actorilor umanitari, instituțiilor de stat și titularilor de drepturi au beneficiat de cursuri de consolidare a capacităților în primul trimestru al anului 2024.

Provocări și lacune

Accesul limitat la servicii specializate în zonele rurale rămâne un obstacol critic pentru persoanele în etate și persoanele cu dizabilități. Aceasta include lipsa serviciilor medicale și de reabilitare pentru persoanele cu dizabilități, în special pentru cei care locuiesc în afara marilor centre urbane. În plus, indisponibilitatea serviciilor de asistență socială, cum ar fi asistența personală, nu permite asigurarea independenței multor persoane și limitează capacitatea membrilor familiei de a accesa piața muncii. În plus, lipsa de claritate pentru prestatorii de servicii cu privire la serviciile specifice la care au dreptul refugiații cu dizabilități împiedică prestarea eficientă a serviciilor.

SMSPS

Copreședinții grupului de referință tehnică

OMS, Federaţia Familiilor pentru Unificare și Pace în Lume din Moldova și MENSANA

Realizări

Membrii Grupului de referință tehnică pentru sănătate mintală și sprijin psihosocial (GTR SMSPS) au organizat sesiuni de instruire privind inițiativa „Problem Management Plus” (PM+), al căror scop a fost de a dezvolta abilitățile de gestionare a problemelor de sănătate mintală ușoare până la moderate de către specialiști cu alte specializări decât sănătatea mintală. În paralel, a avut loc un exercițiu de cartografiere a serviciilor de SMSPS, care a fost primit cu un angajament ridicat din partea partenerilor.

În T1, partenerii din cadrul serviciilor de SMSPS au observat un angajament sporit al centrelor comunitare de sănătate mintală din Moldova în prestarea de servicii membrilor comunității-gazdă și refugiaților. Acesta este un pas important către eficientizarea serviciilor de SMSPS în cadrul serviciilor prestate de instituțiile de stat, în principal prin intermediul centrelor comunitare de sănătate mintală.

Prevenirea exploatării și abuzului sexual

Copreședinții rețelei

UNHCR și OMS (Grupul de lucru pentru PEAS)

Realizări

Pe parcursul primului trimestru, Rețeaua PEAS a organizat 10 cursuri de instruire în domeniul PEAS – în engleză, română și rusă – pentru **115** lucrători umanitari. În plus, ca urmare a recomandării evaluării riscurilor la nivel interinstituțional, conform căreia **14%** din personal nu știa cum și unde să trimită victimele pentru asistență, **27** de lucrători din prima linie au fost instruiți cu privire la protocolul de asistență a victimelor, **12** prestatori de servicii specializate în domeniul VBG au fost instruiți cu privire

la principiile de bază ale PEAS și la căile de referire a cazurilor de VBG, iar **33** de lucrători medicali, inclusiv medicii, farmaciștii și asistentele medicale, au fost informați cu privire la principiile de bază ale PEAS.

În cele din urmă, Rețeaua PEAS a sporit gradul de conștientizare prin distribuirea a **26.950** de fișe informative de buzunar despre toleranța zero și **987** de afișe PEAS în centrele de înregistrare pentru asistență financiară, agențiile ONU, organizații internaționale și OSC-uri locale și prin difuzarea unei animații la tema PEAS pe ecranele TV instalate în centrele de înregistrare pentru primirea asistenței financiare și pe rețelele de socializare.

Provocări și lacune

Materialele despre PEAS au fost distribuite într-un număr limitat de OSC-uri locale, deoarece organizațiile mai mici și cele locale au depus mai puține solicitări în acest sens decât ONG-urile mai mari și cele internaționale. Angajamentul față de autoritățile guvernamentale de a instituționaliza mecanismele de prevenire și combatere a PEAS necesită consultarea și contextualizarea materialului de instruire, deoarece pachetele de instruire existente sunt adaptate pentru activitatea societății civile și a lucrătorilor umanitari. Rețeaua PEAS continuă să colaboreze cu liderii sectoriali ai FCR și cu omologii din guverne pentru a aborda provocările menționate mai sus și altele.

Combaterea traficului de ființe umane

Copreședinți

Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane și OIM

Realizări

La 29 martie 2024, Grupul de lucru privind combaterea traficului de ființe umane s-a convocat în prima ședință pentru a discuta raportul național din 2023 privind combaterea traficului de ființe umane, actualizările la Mecanismul național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor și impactul reformei RESTART. De asemenea, grupul a analizat o inițiativă a OIM în cadrul căreia se studiază vulnerabilitatea la trafic în rândul refugiaților și al comunităților-gazdă. În ianuarie, Cancelaria de Stat a organizat cursuri de instruire pentru Agenția Națională de Transport Auto și șoferii internaționali cu privire la riscurile traficului de ființe umane și referirea victimelor. În martie, Inspectoratul General pentru Migrație a început o serie de cursuri de instruire privind prevenirea traficului de ființe umane. La 21 martie a avut loc un atelier de lucru pentru ajustarea PSO-urilor privind echipele multidisciplinare, iar la 22 martie, cel de-al doilea Consiliu Mecanismul național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor s-a convocat pentru a discuta despre implementarea programului și despre provocări.

Provocări și lacune

Principala provocare în acest domeniu ține de faptul că Moldova este o țară de destinație. Abordarea unei astfel de situații va necesita măsuri proactive din partea autorităților, îmbunătățirea instruirii specialiștilor și prestarea serviciilor suplimentare pentru victimele străine.